

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
		10/2-99
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум:
19.10.2015		

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Ванредни професор др Бисера Јевтић
2. Доцент др Јелена Максимовић
3. Доцент др Марија Јовановић

2. Одлука Већа департмана за педагогију број 10/2-55 од 10. јула 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Јована Слободан Трајковић
2. Година уписа на мастер академске студије
2012/2013.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Интерперсонална оријентација младих

IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Структура мастер рада састоји се из теоријског приступа проблему, методолошког приступа проблему истраживања, анализе и интерпретације резултата истраживања (дескриптивна статистика и статистичка закључивања), дискусије, закључних разматрања, литературе и прилога који представљају истраживачке инструменте. Теоријски оквир истраживања чине следеће целине:

УВОД

I ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ

1. СОЦИЈАЛНА ИТЕРАКЦИЈА И ИНТЕРПЕРСОНАЛНИ ОДНОСИ

1.2. Карактеристике интерперсоналних односа

2. УЛОГА И ЗНАЧАЈ ИНТЕРАКЦИЈЕ У ПЕРИОДУ АДОЛЕСЦЕНЦИЈЕ

2.1. Интеракција ученика у ученичком дому

3. ИНТЕРПЕРСОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

3.1. Саглашавање (Кретање ка људима)

3.2. Агресија (Кретање против људи) Повлачење (Кретање од људи)

4. КАТЕГОРИЈЕ ИНТЕРПЕРСОНАЛНИХ СТИЛОВА

5. ИСТРАЖИВАЊА ИНТЕРПЕРСОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ МЛАДИХ

6. ПРИСНОСТ У ИНТЕРПЕРСОНАЛНИМ ОДНОСИМА

6.1. Присност и пријатељство у адолесценцији

6.2. Димензије присности

6.3. Мушки и женски стилови присности

7. ДЕФИНИСАЊЕ ПРОСОЦИЈАЛНОГ ПОНАШАЊА И АЛТРУИЗМА

7.1. Облици просоцијалног понашања адолесцената

8. МОРАЛНО ВАСПИТАЊЕ И ВРЕДНОСТИ

8.1. Стил живота и вредносне оријентације младих

9. ИСТРАЖИВАЊА О ВРЕДНОСНИМ ОРИЈЕНТАЦИЈАМА МЛАДИХ

II МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП ИСТРАЖИВАЊУ

1. ПРОБЛЕМ ИСТРАЖИВАЊА

2. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

3. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

4. ЗАДАЦИ ИСТРАЖИВАЊА

5. ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА

6. ВАРИЈАБЛЕ ИСТРАЖИВАЊА

7. ПОПУЛАЦИЈА И УЗОРАК ИСТРАЖИВАЊА

8. МЕТОДА, ТЕХНИКА И ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

9. СТАТИСТИЧКА ОБРАДА ПОДАТАКА

III АНАЛИЗА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РЕЗУЛТАТА

1. ДЕСКРИПТИВНА СТАТИСТИКА

1.1. Контролне варијабле

1.2. Зависна и независне варијабле

1.2.1. Интерперсонална оријентација (зависна варијабла)

1.2.2. Присност у пријатељству (независна варијабла)

1.2.3. Алтруизам (независна варијабла)

2. СТАТИСТИЧКА ЗАКЉУЧИВАЊА

2.1. Испитивање повезаности интерперсоналне оријентације и присности у пријатељству

2.2. Испитивање повезаности интерперсоналне оријентације и алтруизма

2.3. Испитивање који тип интерперсоналне оријентације највише утиче на квалитет пријатељства

2.4. Испитивање који тип интерперсоналне оријентације највише утиче на алтруизам

2.5. Испитивање која димензија пријатељских односа највише утиче на алтруизам

2.6. Утврђивање статистички значајне разлике у интерперсоналној оријентацији младих у односу на пол

2.7. Утврђивање статистички значајне разлике у интерперсоналној оријентацији младих у односу на разред (узраст)

2.8. Утврђивање статистички значајне разлике у интерперсоналној оријентацији младих у односу на материјални статус

2.9. Утврђивање статистички значајне разлике у интерперсоналној оријентацији младих у односу на тип породице

ДИСКУСИЈА

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

СКАЛА ИНТЕРПЕРСОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ – ИО

СКАЛА ПРИСНОСТИ У ПРИЈАТЕЉСТВУ – ПУП

СКАЛА АЛТРУИЗМА – А

Закључак представља есенцијалну интегрисаност добијених резултата истраживања и теоријског дела рада.

Укупан број коришћених библиографских јединица у раду износи 70, од чега је коришћена у великој мери и инострана литература на енглеском и другим релевантним језицима. Рад садржи 34 табела.

Укупан број страница мастер рада, укључујући литературу и прилоге који представљају инструменте, износи 124.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

Интерперсонални односи доприносе развоју социјалне компетенције, а социјално компетентна понашања доводе до прихваћености од стране других, склапања пријатељства и до позитивних односа генерално. Свакодневне интеракције младих основа су за развој и социјализацију, јер социјални односи са вршњацима имају утицај на развој социјалних вештина, вредности и ставова, менталног здравља, контролу емоција и самопоуздања (Степановић, 2010; Шевкушин – Мандић, 1998 према Марковић 2013).

Млади стичу социјално искуство и социјалне вештине учествујући у вршњачкој заједници као њен део. У њој остварују своја интересовања, уче како да раде и размишљају, да сарађују и брину о другоме, те постају зрелији и осетљивији за потребе других. На тај начин млади проналазе и формирају своје вредности, ставове и одређени вид интерперсоналне оријентације, који ће се усталиити и постати одлика њихових социјалних реакција.

Интерперсонална оријентација младих огледа се кроз систем вредности и вредносних оријентација које они следе. Од тога шта је за њих важно, шта цене код других и шта желе да постигну зависи и начин њиховог реаговања у социјалним ситуацијама, тј. усмерава

њихову интерперсоналну оријентацију ка људима, од људи или против људи. Вредности младих могу се операционализовати кроз стил живота младих, на основу исказаног односа према одређеном стилу (његовом упражњавању, пожељности и преференцији), према чему се закључује о вредносним оријентацијама које појединац формира, а за које се претпоставља да леже у основи одређеног стила живота. У том смислу настају ставови који упућују на: кретање према људима, кретање од људи и кретање против људи и формирају позитивну (филантропску) оријентацију, коју карактерише потреба за људима и стицање пријатељстава или негативну (мизантропску) оријентацију, коју карактерише неповерење и социјална изолација.

Показало се да успостављање добрих, пријатељских односа доприноси социјализацији младих више од било којих других чинилаца. Пријатељства утичу на развој самосвести, прихваћеност и популарност у друштву; утичу на формирање ставова и вредности, а самим тим и на социјалне реакције појединца. Треба напоменути и улогу алтруизма у формирању позитивних социјалних реакција и социјалне оријентације, јер од развоја просоцијалног понашања и способности да бринемо и помажемо другима, без обзира на личну добробит, од способности да саосећамо са другима и будемо спремни да делимо и чинимо уступке другима, зависи и начин манифестовања реакција у социјалним контактима.

Истраживање се фокусира на интерперсоналну оријентацију младих (средњошко-лаца у дому) и утврђивање повезаности ове категорије са пријатељством и алтруизмом, који ученици испољавају. На основу дефинисаног циља, постављени су истраживачки задаци:

1. Испитати повезаност интерперсоналне оријентације и присности у пријатељству.
2. Испитати повезаност интерперсоналне оријентације и алтруизма.
3. Испитати који тип интерперсоналне оријентације највише утиче на квалитет пријатељства.
4. Испитати који тип интерперсоналне оријентације највише утиче на алтруизам.
5. Утврдити која димензија пријатељских односа највише утиче на алтруизам.
6. Утврдити постоји ли значајна разлика у интерперсоналној оријентацији младих у односу на пол.
7. Утврдити постоји ли значајна разлика у интерперсоналној оријентацији младих у односу

на узраст.

8. Утврдити постоји ли значајна разлика у интерперсоналној оријентацији младих у односу на материјални статус.
9. Утврдити постоји ли значајна разлика у интерперсоналној оријентацији младих у односу на тип породице.

Статистичка анализа података извршена је у софтверском пакету СПСС 21.0. у два главна корака.

Први корак статистичке анализе садржи следеће параметре:

- Фреквенце, f
- Процене, %
- Просек, M
- Стандардна девијација, SD

Други корак статистичке анализе садржи употребу следећих тестова:

- Колмогоров-Смирнов и Шапиро-Вилков тест ради испитивања нормалности расподеле,
- Стандардна вишеструка регресија ради испитивања типа интерперсоналних односа који највише утиче на квалитет пријатељства и алтруизам,
- Пирсонов коефицијент корелације у циљу тестирања повезаности међу нумеричким варијаблама,
- Једнофакторска анализа варијансе *one-way ANOVA* за тестирање различитости средњих вредности узорак,
- АНОВА ради вредновања модела (димензија пријатељских односа) који највише утичу на алтруизам,
- t тест у циљу тестирања разлика између две независне варијабле.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Ово истраживање се бавило испитивањем интерперсоналне оријентације средњошколаца, који бораве у ученичком дому, као и испитивањем повезаности ове категорије са квалитетом пријатељства и алтруизмом.

Интерперсонална оријентација је посматрана кроз две димензије: *филантропију*, као изражену потребу за људима и пријатељством и *мизантропију*, као социјалну изолацију и неповерење. Показало се да је код средњошколаца, који бораве у ученичком дому,

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/2-99

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

19.10.2015

заступљенија филантропска оријентација. Филантропска оријентација је директно повезана и са квалитетом пријатељства (присност у пријатељским односима) и алтруизмом.

Филантропију или човекољубље карактерише оријентација ка људима, интересовање и залагање за успостављање квалитетних пријатељских односа, као и за успостављање контакта са другима, развијање поверења и сарадње, подршке, помоћи и бриге. Како се средњошколци налазе у бурном периоду развоја, адолесценцији, када јача везивање за вршњаке, а слаби веза са родитељима, на значају добија пријатељство и социјална прихваћеност.

Пријатељство је један од најважнијих облика социјализације код адолесцената и већина истраживача сматра да су пријатељства у детињству и адолесценцији нужна за успостављање квалитетних интерперсоналних односа у одраслом добу. Квалитет пријатељства посматра се кроз интимност (присност) у односу. Интимност омогућује разликовање правог пријатељства од осталих интерперсоналних односа.

Подаци истраживања показали су значајну повезаност између интерперсоналне оријентације и присности у пријатељству, односно, потврђено је да интерперсонална оријентација утиче на присност у пријатељским односима. Наиме, просоцијално понашање и алтруизам имају вишеструке позитивне утицаје на појединце који их испољавају: доприноси се развијању осећања одговорности, солидарности, интерперсоналне сензитивности, што доводи до поверења у друге људе, али и самопоштовања и сигурности у себе. Млади који су алтруистични и емпатични прихваћенији су и омиљенији у друштву, па остварују бољу социјалну интеракцију са другима, лакше склапају пријатељства, што се генерално позитивно одражава на развој њихове личности и компетентности.

Средњошколци са високом интерперсоналном оријентацијом (филантропијом) више су алтруистички настројени, па и успостављају боље и квалитетније пријатељске односе, што се посредно одражава и на већу прихваћеност у друштву вршњака; за разлику од средњошколаца са ниском интерперсоналном оријентацијом (мизантропијом), који слабије испољавају алтруистичко понашање.

На крају, повезаност интерперсоналне оријентације са пријатељством и алтруизмом разматрана је и с аспекта карактеристика испитаника, тј. испитиван је могући утицај пола,

узраста, материјалног статуса породице и типа породице на интерперсоналну оријентацију младих.

Истраживање је спроведено над 146 испитаника, средњошколаца који бораве у ученичком дому. Структура узорка, према полу, састоји се од 69 испитаника мушког пола и 74 испитаника женског пола, 3 ученика се нису изјаснила о свом полу. Као најекстремније добијене вредности издвојиле су се *тип* и *статус* породице ученика: према којим, већина ученика потиче из потпуне породице (84,9%), док је најзаступљеније *просечно* материјално стање породице са 71,9%. Ипак, обрадом података, дошло се до закључка да не постоји статистички значајна разлика у интерперсоналној оријентацији младих у односу на: пол, узраст (разред), материјалну ситуацију и тип породице. Степен заступљености неког од наведених фактора не утиче на промену интерперсоналне оријентације младих.

Дакле, међузависност интерперсоналне оријентације, приности у пријатељству и алтруизма независна је од пола испитаника, узраста, типа породице из којих испитаници потичу и материјалног статуса њихове породице.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Мастер Рад под називом *Интерперсонална оријентација младих* у целини, како у теоријском тако и у методолошком делу, у потпуности је испунио постављени истраживачки циљ и истраживачке задатке. Анализа и интерпретација резултата истраживања, који су обрађени адекватним методолошким поступцима, указују на постојеће стање у области интерперсоналне оријентације адолесцената, у овом случају вредносних оријентација адолесцената, што се посебно актуелизује данас у процесу реформи школског система. Тумачење и анализа резултата истраживања омогућавају сагледавање актуелног стања и пружају могућност за промене у делу имплементације програма посвећеним разматрању и објашњењу везе између интерперсоналних стилова, оријентације и односа, с једне, партнерског утицаја просоцијалног понашања и алтруизма, с друге стране који су се на пољу повезаности интерперсоналне оријентације адолесцената других земаља показали изузетно успешним.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА

Да ли теза садржи све битне елементе ДА

По чему је теза оригиналан допринос науци ДА

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања НЕМА

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/2-99

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

19. 10. 2015.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана ДА
- да се мастер рад враћа кандидату на доразу (да се допуни односно измени) или
- да се мастер рад одбија НЕ

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Ванредни професор др Бисера Јевтић

Доцент др Јелена Максимовић

Доцент др Марија Јовановић